

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«31» 01 2019 р.
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
Є.Б. Жильцов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

галузь знань 0202 «Мистецтво»

напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>2370/19</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>19</u> р.

Київ – 2019

Розробники: Савченко Юлія Олександрівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка; Макаренко Лідія Петрівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу

Викладачі кафедри академічного та естрадного вокалу: Заверуха Олена Леонідівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри; Макаренко Лідія Петрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри; Чернета Тетяна Олександрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри; МIRONЮК Тарас Васильович, старший викладач кафедри; Макарова Тетяна Олексіївна, старший викладач кафедри; Юдін Андрій Андрійович, викладач кафедри; Савченко Юлія Олександрівна, викладач кафедри;

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 09.01.2019 року №13

Завідувач кафедри (Ю. В. Мережко)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.____.2019 р.

Заступник директора (А. О. Таранник)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>		-	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>		-	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>9 / 270</i>		-	
Курс	<i>IV</i>		-	
Семестр	<i>VII</i>	<i>VIII</i>	-	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>30</i>	-	-
Аудиторні	<i>16</i>	<i>15</i>	-	-
Модульний контроль	<i>2</i>	<i>2</i>	-	-
Семестровий контроль	<i>30</i>	-	-	-
Самостійна робота	<i>12</i>	<i>13</i>	-	-
Форма семестрового контролю	<i>екзамен</i>	<i>залік</i>	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є розвиток музично-естетичного інтелекту, формування умінь і навичок роботи з хоровою партитурою, вивчення специфіки управління хоровим колективом, підготовка студентів до педагогічної та концертно-творчої діяльності.

Завдання навчальної дисципліни

- пробудити інтерес до українського та зарубіжного пісенно-хорового мистецтва;
- ознайомити з різноманітними формами та жанрами ансамблевої музики (духовні твори, народнопісенна творчість, пісні для дітей та ін.);
- оволодіти мануальною технікою та диригентсько-виконавськими вміннями необхідними для проведення практичної роботи з хором.
- засвоїти музично-теоретичні терміни і поняття, які необхідні під час роботи з партитурою;
- сприяти розвитку музичних здібностей (слух, пам'ять, відчуття ладу, ритму та ін.);
- сформувати навички самостійної роботи над твором (спів партій, акордів, виконання хорової партитури на фортепіано, здійснення усного та письмового аналізу нотного тексту);
- ознайомити з організаційними та методичними основами роботи з хоровим колективом;

3. Результати навчання за дисципліною

- Сформувати ціннісно-орієнтаційну позицію щодо розуміння значення хорового диригування для вітчизняного та світового музичного мистецтва. Набути вміння аналізувати й інтерпретувати соціальні та культурно-мистецькі явища і процеси, які повзанні із хоровою музичною культурою. Проявляти інтерес до хорового мистецтва.
- Вміти під час диригування продуктивно працювати у команді, проявляти толерантність та повагу до учасників навчального процесу. Вільно володіти українською мовою відповідно до норм культури спілкування.
- Мати здатність до ефективного використання інформаційних технологій та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань, які стосуються історико-теоретичного аспекту хорового диригування.
- Використати аналітичну активність і творчий підхід під час дослідження хорового мистецтва. Вміти аналізувати різноманітні форми та жанри хорової музики. Знати низку хорових та ансамблевих творів. Засвоїти музично-теоретичні терміни і поняття, які необхідні під час роботи з хоровим колективом.
- Бути готовим до планування й організації вокально-хорового та вокально-педагогічного процесу, мистецьких програм і проєктів.
- Набути практику застосовувати у вокально-хорові та вокально-педагогічній діяльності знання з історії та теорії хорового мистецтва, сольфеджіо, гармонії, поліфонії, аналізу музичних форм. Удосконалити диригентсько-виконавські навички та вміння читання нотного тексту з аркуша.
- Отримати навички мануальної техніки та здатність до творчої інтерпретації хорових творів.
- Підсилити практику публічної вокально-хорової діяльності та набути навички диригентської майстерності.
- Оволодіти методикою роботи з хоровим колективом.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт							Самостійна.	
		Аудиторні								
		Лекції	Семинари	Практичні	Модульний контроль	Семестровий контроль	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1. Удосконалення техніки диригування, формування необхідних умінь для майбутнього фахівця										
Тема 1. Повторення техніки диригування в різних розмірах. Диригування на «раз» у швидких темпах. Удосконалення прийомів алеаторики	9	-	-	-	-			5	-	4
Тема 2. Удосконалення навичок роботи над піснями шкільного репертуару, вивчення 2-3 творів для 7-го класу. Методика репетиційної роботи	9	-	-	-				5	-	4
Тема 3. Аналіз хорового твору: музично-теоретичний, вокально-хоровий і виконавський. Визначення шляхів роботи над технічними труднощами творів хорової практики	10	-	-	-				6	-	4
Модульний контроль	2				2					
Семестровий контроль	30					30				
Екзамен	1									
Разом	60	-	-	-	2	30	16			12
Змістовий модуль 2. Аналіз хорового твору та його інтерпретація. Робота над виразністю диригентського жесту										
Тема 1. Художнє виконання 2 творів (з супроводом чи a'cappella). Вивчення 2-3 творів зі шкільної програми за 8 клас	8	-	-	-	-			5	-	3
Тема 2. Удосконалення навичок практичної роботи з хором, підготовка до практичної діяльності	10	-	-	-				5	-	5
Тема 3. Відпрацювання чіткості жесту у творах дуже швидкого темпу	10	-	-	-				5	-	5
Модульний контроль	2				2					
Залік	1	-	-	-	-			-	-	-
Разом	30	-	-	-	2			15	-	13
Усього	90	-	-	-	4			31	-	25

1. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I (IV КУРС, VII СЕМЕСТР) *Удосконалення техніки диригування, формування необхідних умінь для майбутнього фахівця*

Тема 1. Повторення техніки диригування в різних розмірах. Диригування на «раз» у швидких темпах. Удосконалення прийомів алеаторики.

Удосконалення техніки диригування, диригування на «раз» у розмірах 2/4, 3/4, 3/8 у швидких темпах. Прийоми диригування у змінному розмірі. Удосконалення прийомів алеаторики.

Тема 2. Удосконалення навичок роботи над піснями шкільного репертуару, вивчення 2-3 творів для 7-го класу. Методика репетиційної роботи.

Удосконалення навичок роботи над пісенним репертуаром. Вироблення навичок роботи над піснею дитячого репертуару та методикою репетиційної роботи. Художнє виконання хорового твору.

Тема 3. Аналіз хорового твору: музично-теоретичний, вокально-хоровий і виконавський. Визначення шляхів роботи над технічними труднощами творів хорової практики.

Опанування музичного матеріалу хорової практики. Розвиток виконавських навичок та навичок самостійної роботи над пісенним репертуаром.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (IV КУРС, VIII СЕМЕСТР) *Аналіз хорового твору та його інтерпретація. Робота над виразністю диригентського жесту*

Тема 1. Художнє виконання 2 творів (з супроводом чи а cappella). Вивчення 2-3 творів з програми музичної школи або школи мистецтв за 8 клас.

Удосконалення навичок роботи над пісенним репертуаром. Вироблення навичок роботи над піснею дитячого репертуару та методикою репетиційної роботи. Художнє виконання хорового твору дитячого репертуару.

Тема 2. Удосконалення навичок практичної роботи з хором, підготовка до практичної діяльності.

Вокально-хоровий аналіз творів, репетиційна робота з хором.

Тема 3. Відпрацювання чіткості жесту у творах дуже швидкого темпу.

Використання знань з гармонії, аналізу музичних форм, сольфеджіо, музичної літератури, української народної творчості в роботі над розгорнутим аналізом хорової партитури.

6.Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	16	16	15	15
Робота на семінарському занятті	-				
Робота на практичному занятті	10	16	160	15	150
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	12	60	13	65
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	
Разом			286	-	280
Максимальна кількість балів за поточний контроль			286	-	280
Розрахунковий коефіцієнт у Модулі 1: екзамен 40 балів, поточний контроль 60 балів (коефіцієнт 4.76)			4,76		2,8

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин	Кількість балів
Модуль I. Змістовий модуль 1 (IV курс, VII семестр)			
1.	Опанування музичного матеріалу шкільного репертуару	1	5
2.	Теоретичний аналіз творів	1	5
3.	Відпрацювання прийомів плавного звуковедення	1	5
4.	Відпрацювання чіткості жесту в творах дуже швидкого темпу	1	5
5.	Музично-теоретичний аналіз творів	1	5
6.	Відпрацювання прийомів плавного звуковедення	1	5
7.	Опанування музичного матеріалу школи мистецтв або музичної школи	1	5
8.	Опанування музичного матеріалу школи мистецтв або музичної школи	1	5
9.	Відпрацювання чіткості жесту в творах дуже швидкого темпу	1	5
10.	Вивчення музичного матеріалу школи мистецтв або музичної школи	1	5
11.	Вивчення музичного матеріалу школи мистецтв або музичної школи	1	5
12.	Відпрацювання прийомів плавного звуковедення	1	5
Разом за змістовим модулем 1		12	60
Змістовий модуль 2 (IV курс, VIII семестр)			
1.	Опанування музичного матеріалу дитячого репертуару школи мистецтв або музичної школи	1	5
2.	Робота над технічними труднощами твору	1	5
3.	Теоретичний аналіз творів	1	5
4.	Відпрацювання прийомів плавного звуковедення	1	5
5.	Опанування музичного матеріалу репертуару школи мистецтв або музичної школи	1	5
6.	Вивчення пісні репертуару школи мистецтв або музичної школи	1	5
7.	Робота над технічними труднощами твору	1	5
8.	Теоретичний аналіз творів	1	5
9.	Теоретичний аналіз творів	1	5
10.	Відпрацювання прийомів плавного звуковедення	1	5
11.	Опанування музичного матеріалу репертуару школи мистецтв або музичної школи	1	5
12.	Відпрацювання прийомів плавного звуковедення	1	5

13.	Відпрацювання чіткості жесту в творах дуже швидкого темпу	1	5
Разом за змістовим модулем 2		13	65
Усього		25	125

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

№	Тема	Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1				
1	Підбір розспівок до репертуару музичної школи або школи мистецтв	письмове завдання, практичне завдання	своєчасність виконання завдання, групова робота, повний обсяг виконання, якість виконання, креативний підхід, ініціативність	25
2.	Вивчення пісень репертуару музичної школи або школи мистецтв	практичне завдання	своєчасність виконання завдання, групова робота, якість виконання, креативний підхід, ініціативність	25
Максимальна кількість балів				50
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2				
1	Опанування прийомів роботи над піснею; визначення шляхів роботи над вокально-хоровими труднощами	практичне завдання	креативний підхід, ініціативність, групова робота, чистота інтонування та образність виконання твору	25
2	Вивчення пісень репертуару музичної школи або школи мистецтв	практичне завдання	своєчасність виконання завдання, групова робота, якість виконання, креативний підхід, ініціативність	25
Максимальна кількість балів				50

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен – VII семестр. Проводиться у формі прослуховування, що передбачає:

- диригування двох творів: а саррелла та з супроводом напам'ять (різних за характером);
- спів голосів по горизонталі твору а саррелла (по нотах);
- гра дитячої пісні з шкільного репертуару 7-8 класів (по нотах).

Екзамен виставляється за балами поточного контролю, які набрав студент впродовж семестру (60 %) та результатів екзамену (40 %).

Залік - VIII семестр. Проводиться у формі підсумкового заняття, що передбачає:

- диригування двох творів: а cappella та з супроводом напам'ять (різних за характером);
- спів голосів по горизонталі твору а cappella (по нотах);
- гра дитячої пісні з репертуару школи мистецтв/музичної школи 7-8 класів школи мистецтв/музичної школи (по нотах);
- одночасне тактування, спів і гра мелодії однією рукою дитячої пісні (по нотах).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (екзамен)

На екзамен виносяться два твори (з супроводом і *a cappella*) контрастні за характером, які включають в себе різноманітні прийоми диригентської техніки.

Студент повинен:

1. Продиригувати два твори напам'ять.
2. Виконати на фортепіано та співати хорові голоси напам'ять твір *a cappella*
3. Грати пісню з репертуару 7-8 класів школи мистецтв/музичної школи (по нотах).

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	<i>Оволодіння навичками показу рухливих нюансів</i>			<i>Удосконалення диригентських навичок. Робота над виразністю диригентського жесту</i>		
Кількість балів за лабораторні заняття	176			165		
Навчальний модуль	1	2	3	1	2	3
Назва навчального модуля (практичні заняття) 11 балів	Повторення техніки диригування в різних розмірах. Диригування на «раз» у швидких темпах. Удосконалення прийомів алеаторики (66 балів)	Удосконалення навичок роботи над піснями репертуару музичної школи або школи мистецтв, вивчення 2-3 творів для 7 класу. Методика репетиційної роботи (55 балів)	Аналіз хорового твору: музично-теоретичний, вокально-хоровий і виконавський. Визначення шляхів роботи над технічними труднощами творів хорової практики (66 балів)	Художнє виконання 2 творів (з супроводом чи а'cappella). Вивчення 2-3 творів репертуару музичної школи або школи мистецтв за 8 клас (55 балів)	Удосконалення навичок практичної роботи з хором, підготовка до практичної діяльності. Вокально-хоровий аналіз творів, репетиційна робота з хором. (55 балів)	Відпрацювання чіткості жесту у творах дуже швидкого темпу. Використання знань з гармонії, аналізу музичних форм, сольфеджіо, музичної літератури над розгорнутим аналізом хорової партитури. (55 балів)
Самостійна робота	(20 балів)	(20 балів)	(20 балів)	(15 балів)	(25 балів)	(25 балів)
Види поточного контролю	МК (25 балів)		МК (25 балів)	МК (25 балів)		МК (25 балів)
Підсумковий контроль	Разом 286 балів Екзамен 40 балів, поточний контроль 60 балів (коефіцієнт 4,76)			Разом 280 балів. Залік (коефіцієнт 2,8)		

8. Орієнтовний перелік творів для диригування:

Хори a cappella

1. Авдієвський А. «Колискова», «Ой там за лісочком».
2. Березовський М. «Радуйтеся, праведнії» (з Причастних віршів).
3. Брукнер А. «Ave Maria».
4. Вацловас А. «Anoj Pusej Dunojelio», «Cantate Domino».
5. Верді Дж. «Ave Marie»,
6. Гайворонський М., обр. М. Колесси «Ой, у саду»
7. Гайдено І. «Дивна ніч».
8. Герасімчук В. «Вечірня година».
9. Гречанінов О. «После грозы».
10. Дилецький М. «Херувимська пісня».
11. Дичко Л. «Сонячний струм», «Урочиста Літургія» (окремі номери).
12. Кошиць О. «На вулиці скрипка грає».
13. Кравцов Т. «Хорові акварелі» (окремі номери).
14. Лассо О. «Матона», «Солдатская серенада», «Тик – так», «Эхо».
15. Леонтович М. «Літургія Іоанна Златоустого» (окремі номери), «Щедрик».
16. Лисак Г., сл. Т. Шевченка «А мій батько орандар».
17. Лундвік Х. «Verlaine-stamning», «Det forsta varregnet», «Som ett blommande mandeltrad».
18. Парцхаладзе «Джварі», «Озеро».
19. Пашкевич А., сл. М. Негоди, в обробці О. Токар «Степом».
20. Рахмнінов С. «Чоботи», «Всенощное Бдение» (окремі номери).
21. Свірідов Г. «Ладога», «Пушкінський вінок».
22. Станкович Є. хоровий концерт «Цвіт папороті» (окремі номери).
23. Танєєв С. «Вечер», «Восход солнца», «Посмотри, какая мгла».

24. Українська народна пісня «Чом ти не прийшов» в обр. О. Козов'якіна.
25. Українська народна пісня «Ой на горі два дубочки» в обр. О. Чмут.
26. Укр. нар. пісня «Щедрик» в обробці Р. Толмачова.
27. Чесноков П. «Тебе необоримую стену», «Заступнице усердная», «К Богородице прилежно», «Тебе необоримую», «Хвалите имя Господне».
28. Шамо І. «Зимова акварель», «Якби мені достати струн живих».
29. Шведов К. «Тебе поем».
30. Яковчук О. «Бурхлива річка», «Щедрівка».

Хори з супроводом

1. Берлін І. «Puttin' on the Ritz».
2. Бетховен Л. «Missa Solemnis».
3. Бородін О. «Половецька пляска з хором» із оп. «Князь Ігор», «Для берегов отчизны дальной».
4. Бортнянський Д. опери «Алкід», «Сокіл» (вибрані хори).
5. Бріттен Б. «Гімн Діві».
6. Вахнянин А., сл. Т. Шевченка «Садок вишневий коло хати».
7. Верді Дж. хор євреїв з опери «Набуко».
8. Вівальді А. «Magnifikat» (окремі номери).
9. Гайдн Й. цикл «Пори року» (окремі номери), «Нельсон меса» (окремі номери), Меса В-dur (окремі номери), Меса D-dur (окремі номери).
10. Германов О. «Ночь».
11. Гречанінов О. «Missa Festiva» (окремі номери).
12. Гуно Ш. кантата «Галлія» (окремі номери).
13. Керубіні Л. «Реквієм» до-мінор (окремі номери).
14. Ліст Ф. «Missa Solemnis», «Granter Messe».

15. Раттер Дж. «Господь Благословляє», «Gloria», «Реквієм» (окремі номери), «I will sing with the spirit».
16. Россіні «Маленькая месса», «Stabat Mater», «Реквієм» (окремі номери).
17. Свірідов Г. «Курские песни» (окремі номери).
18. Січинський Д. «Дніпро реве», «Лічу в неволі».
19. Форе Г. «Реквієм» (окремі номери), «Cantique de Jean Racine».
20. Шуберт Ф. Месси Es-dur , G-dur (окремі номери).

Орієнтовний перелік творів для дитячої музичної школи або школи мистецтв 7-8 класів:

1. В. Таловирі на слова С. Жупанина «Оленчині вишиванки»;
2. Л. Макуха «Чарівна пісенька»;
3. Л. Левітова на слова А. Малишка «Пшениченька»;
4. Л. Давидова на слова В. Барана «Доня вміє вишивати»;
5. В. Корзін на слова Г. Ладонщикова, переклад С. Давиденко «У нас сьогодні весело»;
6. Ю. Рожавська на слові Г. Гриненка «Весняночка»;
7. С. Сосніна на слова М. Садовського, переклад С. Давиденко «Веселі нотки – веселі дні»;
8. В. Шаїнський на слова А. Внукова, переклад О. Лобова «Сніжинки»;
9. Т. Ярошенко на слова В. Івченка, переклад Ю. Логвінова «Осінні кораблики».

9. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Авдієвський А. Т. Співає Український народний хор імені Г. Верьовки / Автор-упоряд. А. Т. Авдієвський; упоряд. М. І. Пилипчак. – К. : Муз. Україна, 2005. – 275 с.
http://scores.at.ua/load/vokalnaja/khorovaja/sbornik_pesen_poet_ukrainskij_narodnyj_khor_imeni_g_verevki_pesni_narodov_mira/16-1-0-667
2. Кондратова, Л. Г. Музичне мистецтво : підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. Г. Кондратова. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 176 с. <http://pidruchnyk.com.ua/164-muzichne-mistectvo-kondratova-5-klas.html>
3. Кондратова, Л. Г. Музичне мистецтво : підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. Г. Кондратова. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 216 с. <http://pidruchnyk.com.ua/563-muzyka-6klas-kondratova.html>
4. Масол, Л. М. Музичне мистецтво : підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. М. Масол, Л. С. Аристова. – Харків : Сиція, 2013. – 160 с. : іл. http://www.sicia.com.ua/index.php?mbnGalleryViewerU.swf?zoomifySlidesXMLPath=books/class5_2507/index.xml&page=1320
5. Музичне мистецтво : підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Масол Л. М., Аристова Л. С. – Харків : Сиція, 2014. — 160 с. http://www.sicia.com.ua/index.php?page=2603&content_page=0
6. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хором колективом : навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. / Світайло С. В. – К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. – 140 с. <http://elibrary.kubg.edu.ua/14757/>
7. Стефіна Н. В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. Частина 1 Навч.-метод. посібник для студентів ВНЗ. / Н. В. Стефіна – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2013. – 270 с. <http://www.twirpx.com/file/2319254/>
8. Стефіна Н. В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. Частина 1 Навч.-метод. посібник для студентів ВНЗ. / Н. В. Стефіна – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 152 с. <http://www.twirpx.com/file/2319270/>
9. Стефіна Н. В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. Частина 1 Навч.-метод. посібник для студентів ВНЗ. / Н. В. Стефіна – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 161 с. <http://www.twirpx.com/file/2319271/>
10. Стефіна Н. В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. Частина 1 Навч.-метод. посібник для студентів ВНЗ. / Н. В. Стефіна – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 229 с. <http://www.twirpx.com/file/2319256/>

11. Стефіна Н. В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск II. Частина 1 Навч.-метод. посібник для студентів ВНЗ. / Н. В. Стефіна – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 286 с. <http://www.twirpx.com/file/2319272/>

Додаткові

1. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів. Актуалізація звичаєвої традиції: навчальний посібник / О. Бенч-Шокало. – К. : Український світ, 2002. – 440 с.

2. Бурбан М.І. Хорове виконавство України. Довідник / М. І. Бурбан. – Дрогобич : Вимір, 2004. – 260 с.

3. Григор'єва В. В. Хорове диригування : метод. рек. до самост. роботи / Вікторія Григор'єва ; Бердян. держ. пед. ун-т, Ін-т психол.-пед. освіти та мистецтв., Каф. муз. виховання. - Бердянськ : Ткачук О. В., 2012. – 119 с.

4. Джурко В. Л.. Хорове диригування : навчальний посібник / Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут мистецтв ; Упоряд. В. Л. Джурко, Т. О. Макарова, І. С. Чернявська ; Київський університет імені Бориса Грінченка. – К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 139 с.

5. Карпенко Є. В. . Хорове аранжування : Навчально-методичний посібник для студентів музичних факультетів вищих навчальних закладів / Є. В. Карпенко, Н. В. Карпенко. - Суми : Мрія, 2007. – 220 с.

6. Карпенко Є. В., Карпенко Н. В.. Хорове аранжування : Навчально-методичний посібник для студентів музичних факультетів вищих навчальних закладів / Є. В. Карпенко, Н. В. Карпенко. - Суми : Мрія, 2007. – 220 с.

7. Костенко Л. В. . Методика викладання хорового диригування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Костенко, Л. Ю. Шумська ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – 99 с.

8. Плішка А. В. Різдвіні колядки : навчальний посібник / Чернівецький нац. університет імені Юрія Федьковича ; укл. А. В. Плішка. – Чернівці : Чернівецький нац. університет, 2010. – 52 с.

9. Плішка А. В. Хорова музика : хрестоматія з диригування: навчальний посібник до курсу «Хорове диригування». Вип. 3 / укл. А. В. Плішка. – Чернівці : Рута, 2008. – 45 с.

10. Плішка А. В. Хорова музика: хрестоматія з диригування : Навчальний посібник до курсу «Хорове диригування». Вип. 2-й / укл. А. В. Плішка. – Чернівці : Рута, 2007. – 44 с.

11. Плішка А. В. Хорова музика: хрестоматія з диригування: навчальний посібник до курсу «Хорове диригування» / Укл. А. В. Плішка. – Чернівці : Рута, 2005. – 48 с.

12. Потапчук Т.В. Формування морально-духовних цінностей старшокласників у хоровому колективі : монографія / Т. В. Потапчук ; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. – 175 с.

13. Смирнова Т. Вища диригентська хорова освіта в Україні: минуле та сучасність / Т. Смирнова. –Харків: Константа, 2002. – 256 с.

14. Шегда Л. В. Українська пісенно-хорова музика для дітей (на матеріалі творчості Л. Дичко і Б. Фільц) : [монографія] / Лідія Шегда. – Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2012. – 205 с.

15. Шумська Л.Ю. Хорове диригування : навчальний посібник / Л. Ю. Шумська ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 143 с.